

Grønn kommune

Rapport fra spørreundersøkelse om klima og miljø, Innbyggerpanel
Kvinesdal 2040

Innhold

1.0	Innledning	2
2.0	Undersøkelse om klima og miljø	2
2.1	Hvem har svart?	2
2.2	Hva spurte vi om?	4
2.2.1	Endring av vaner i mer miljøvennlig retning.....	4
2.2.2	Endringer i miljøvennlig retning de siste 2-3 årene.....	5
2.2.3	Endringer man er villig til å gjøre for å bli mer miljø- eller klimavennlig	6
2.2.4	Tiltak Kvinesdal kommune kan gjøre for å få innbyggerne til å bli mer miljøbevisste	7
2.2.5	Hva Kvinesdal kommune kan gjøre for å bidra til å lette overgangen til det grønne skifte for næringslivet.....	9

1.0 Innledning

Kommuneplanens samfunnsdel – Kvinesdal 2040, skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier. Spørsmålet er hva slags samfunn vi vil ha, og hvordan vi skal komme dit.

Ved oppstart av planarbeidet ble det etablert et digitalt innbyggerpanel om ny samfunnsdel – **Innbyggerpanel Kvinesdal 2040** – en ny plattform for medvirkning. Personer over 15 år bosatt i Kvinesdal ble invitert til å delta i panelet.

Innbyggerpanelet er invitert til å delta i spørreundersøkelser knyttet til utvikling av Kvinesdalsamfunnet mot 2040. Undersøkelsenes formål er å innhente kunnskap om befolkningens synspunkter om eget lokalsamfunn og hva som er viktig for dem til bruk i arbeidet med ny samfunnsdel.

2.0 Undersøkelse om klima og miljø

Den 25. november 2020 mottok innbyggerpanelet spørreundersøkelse knyttet til satsingsområdet «grønn kommune», hvor fokuset er hvordan Kvinesdalsamfunnet skal møte klima- og miljøutfordringene med bærekraftige løsninger. Menneskeskapte klimaendringer er en av vår tids største utfordringer. Å løse klimaproblemet krever innsats fra oss som enkeltpersoner, næringslivet og det offentlige. I spørreundersøkelsen ble det derfor stilt spørsmål om hva en selv kan gjøre og hva Kvinesdal kommune kan gjøre.

Rapporten oppsummerer svarene fra den digitale spørreundersøkelsen.

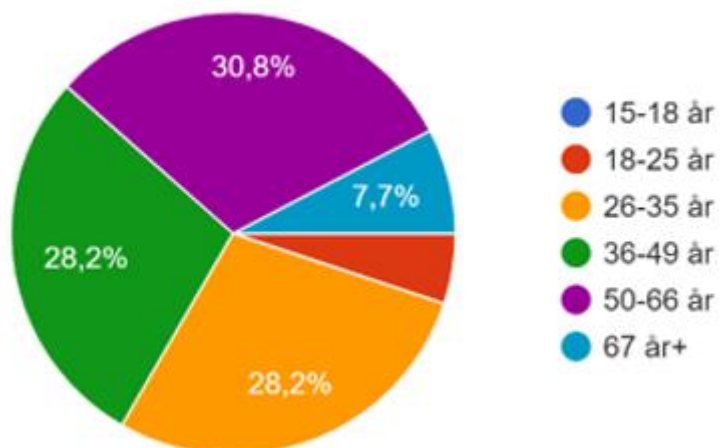
Vi ønsker å takke alle som har tatt seg tid til å svare på spørreundersøkelsen! Resultatet inngår som en viktig del av kunnskapsgrunnlaget for utforming av ny samfunnsplan for Kvinesdal kommune.

2.1 Hvem har svart?

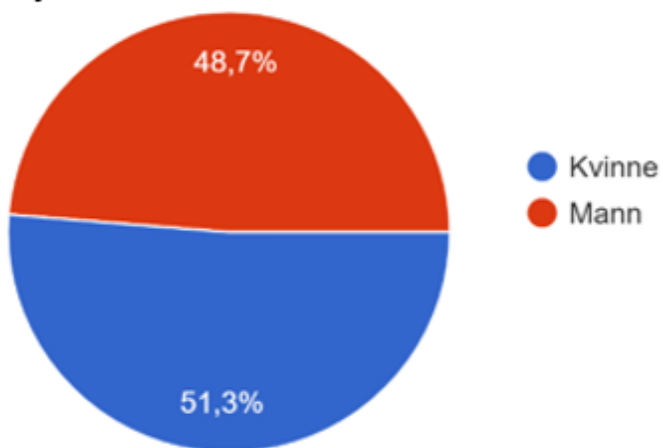
Svarprosenten på undersøkelsen var på 68,4 % (39 av 57 deltakere svarte).

Andelen svar fordelt på aldergrupper, kjønn og i hvilken del av kommunen de bor samt nåværende jobbsituasjoner er vist i figurene på side 3 til 4.

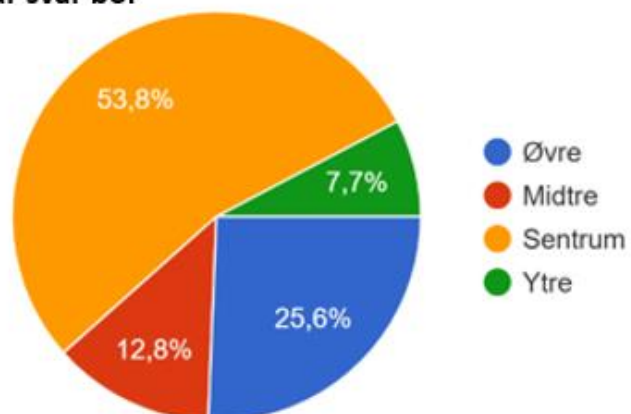
Aldersgruppe

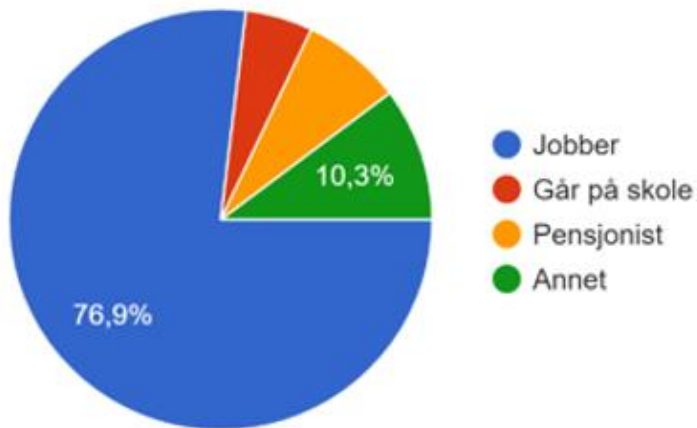
Kjønn

I hvilken del av kommunen de som har svar bor

Nåværende jobbsituasjon

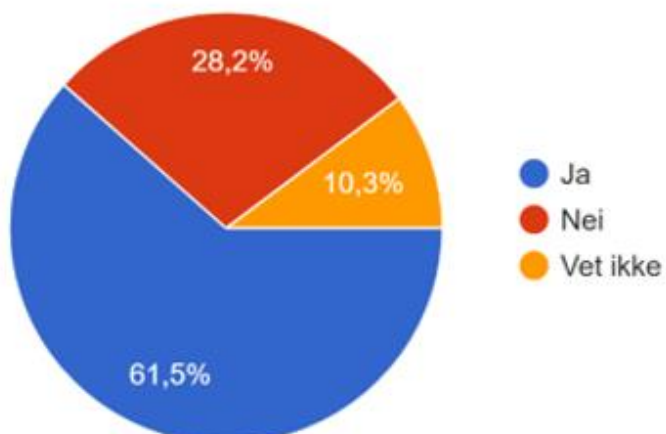
2.2 Hva spurte vi om?

Ett av planens satsingsområder er hvordan Kvinesdal kommune skal bli en *GRØNNERE* kommune gjennom å *utforme grønn strategi for egen virksomhet, og hvordan kommunen kan tilrettelegge for næringslivet i det grønne skifte*. Det grønne skifte må forstås som den prosessen som skal resultere i et lavutslippssamfunn, f.eks. ta i bruk ny teknologi, velge mer miljøvennlig alternativer i produksjonsprosesser, økt fokus på rensing av forurensende næringsvirksomhet med mer.

For å løse miljø- og klimautfordringene vi står ovenfor vil det kreve innsats fra oss som enkeltpersoner, næringslivet og det offentlige. I spørreundersøkelsen ble det derfor stilt spørsmål om hva man selv kan gjøre og hva Kvinesdal kommune kan gjøre.

2.2.1 Endring av vaner i mer miljøvennlig retning

Vi spurte deltakerne om de har endret vanene sine i mer miljøvennlig retning de siste 2-3 årene.

Av figuren ser vi at 61,5 % av de som har svart har endret sine vaner i mer miljøvennlig retning de 2-3 siste årene, mens 28,2 % sier at de ikke har det. 10,3 % svarer at de ikke vet om de har endret vanene sine.

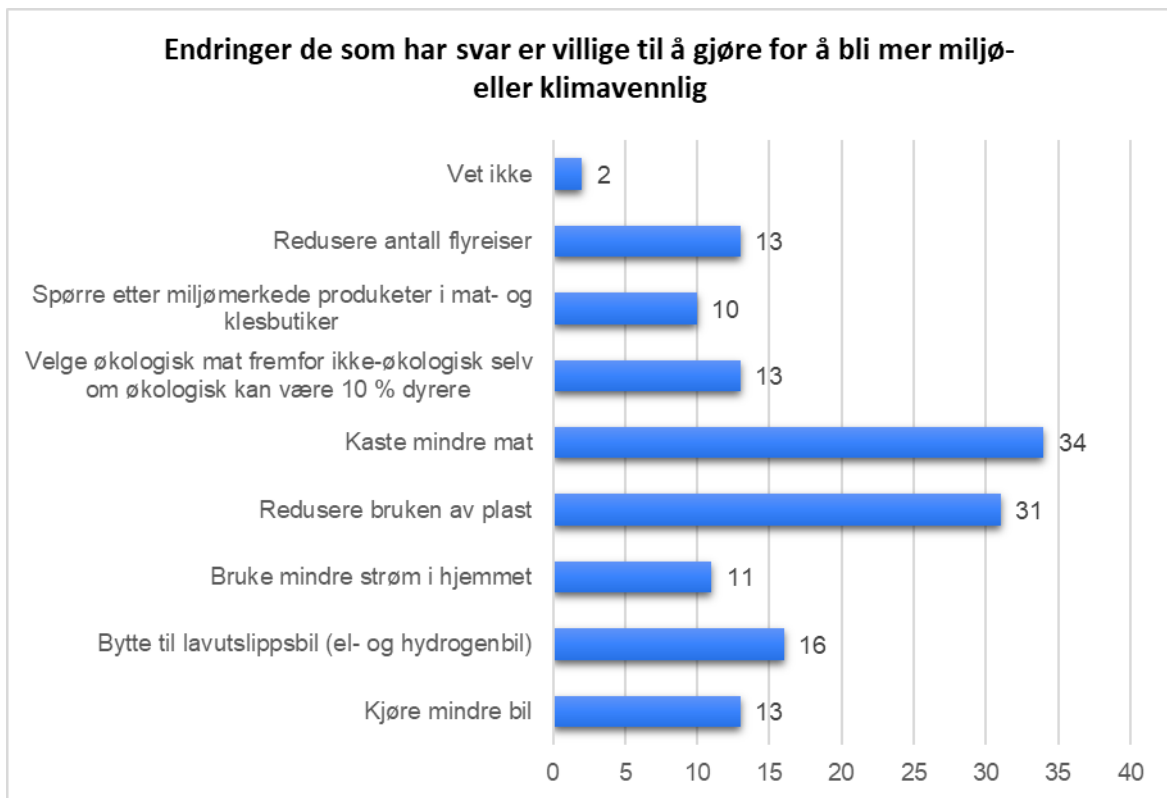
2.2.2 Endringer i miljøvennlig retning de siste 2-3 årene

Det som svarte positivt på at de har endret sine vaner i mer miljøvennlig retning, ble bedt om å oppgi hvilke endringer det dreide seg om. Svarene er listet opp i tabellen under.

Sortering av søppel Bedre til å sortere søppel Mer kildesortering Kaster kun søppel i søppelbøtta Brenner ikke søppel	Bruke «handlenett» på butikken Bruke mindre plastposer Kjøper mindre plastposer i butikk Begrenser mengden av plast Redusert bruk av plast
Kjører mindre bil Kjøre el-bil Kjører hybridbil Kun en bil	Mindre reising Flyr neste ikke Flyr mindre Bruker kollektivtransport når mulig Velge tog fremfor bil når det er mulig
Kaster mindre Kaste mindre mat Kjøper datovarer Mer bevisst matsvinn Kjøper kortreist og økologisk mat Sjekker opprinnelsen av maten Mindre kjøtt Blitt vegetarianer – spiser nesten bare plantebasert Økt bruk av økologisk mat	Kjøper bruk (gjenbruk) Prioriterer kjøp av ting som kan fikses fremfor å fokusere på utsende/ekstra funksjoner Kjøper mindre nytt; klær, innbo osv. Leverer ting til gjenbruk Kjøper nesten bare brukte klær Kjøper færre ting Gir bort ting Selger gamle ting som ikke brukes
Spare strøm Redusere strømforbruket	Pante alle flasker
Slutta å brenne bildekk og heller levert dem til dekkjappa	Bruker silikon istedenfor plast for å dekke matrester Styrer bort fra overemballasje ved innkjøp
Miljøvennlig hage (ingen «eksotiske» planter/blomster) Satte opp fuglehus og insekthotell	Mer fokus på forsøpling i naturen Plukker opp etter meg Sørget for å plukke mer søppel i naturen Plukke søppel på tur
Kuttet ut vaskemidler til husvask – byttet til vaskesystem basert på vann Redusert kjemikaliebruk i hjemmet med mikrofibervasking Kun nedbrytbare vaskemidler	Miljøvennlige pleieprodukter

2.2.3 Endringer man er villig til å gjøre for å bli mer miljø- eller klimavennlig

Deltakerne ble spurt om hva de er villig til å gjøre for å bli mer miljø- eller klimavennlig. Her var flere svaralternativer mulig. Av figuren under ser vi at det å kaste mindre mat og redusere bruken av plast er det som flest svarer. Mens det å spørre etter miljømerkede produkter i mat- og klesbutikker og redusere strømforbruket i hjemmet er det færre som trekker frem.

Utover de endringene som var trukket frem i selve undersøkelsen ble deltakerne bedt om å svare på hvilke andre ting de kan gjøre for å bidra til reduksjon av klimagassutslipp. Svarene er listet opp i tabellen under.

Gjenbruk av møbler og klær Kjøpe mer brukt Selge istedenfor å kaste Kjøpe kvalitets klær som varer lengre Kjøpe dyrere barneklær som kan fikses Kjøpe mer sammen med andre Gi bort ting vi ikke har bruk for Redusere forbruk ved mer gjenbruk Redusere forbruk Bruke ting lengre istedenfor å kjøpe nytt	Handle lokalt Handle norsk mat Unngå importert kjøtt/mat Bruke flere lokale produkter, f.eks. økologisk kjøtt fra nærområder Spise mindre kjøtt Handle nærmest mulig hjemmet (dagligvarer)
Bruke mer kollektivtransport	Gå og sykle mer

Påvirke lokalpolitikere til å ikke velge klimafiendtlige løsninger som drenerer våtmarker osv.	Bedre sortering av søppel Kildesortere Levere avfall Kompostere Ta med søppel man finner i naturen
Bruke lite strøm Bruke strøm smart Bruke mindre varmt vann Fyre riktig med ved Redusere strømforbruket ved å anlegge solcelletak når dette blir tilgjengelig	Hogge ut gammel skog
Valg av materialer	Kutte helgereiser Planlegge ferier som går over lengre tid
Oppfordre andre til også å gjøre noe	Oppdra barna til miljøvennlig atferd
Høste fra naturen	Produsere fornybar energi

2.2.4 Tiltak Kvinesdal kommune kan gjøre for å få innbyggerne til å bli mer miljøbevisste

Deltakerne ble spurt om hva Kvinesdal kommune kan gjøre for å få innbyggerne til å bli mer miljøbevisste. Svarene er listet opp i tabellen under.

Legge til rette for fiber/5G i utkantstrøkene slik at folk kan ha mer hjemmekontor og slippe mye unødvendig pendling, kjøring til møter og kontorer i Stavanger og Kristiansand	Oppfordre til gjenbruk av møbler, klær og utstyr gjerne fra tidlig skolealder for å bevisstgjøre ungdom
Organisere skoler i søppelplukking langs veiene for å bevisstgjøre ungdom at noen faktisk må plukke den søppelen andre kaster Holdningsarbeid i barnehage og skole i forhold til det å ikke kaste søppel i naturen, redusere matsvinn, energiøkonomisering Miljøvennlig skolemat Ta med barn på gjenvinningsstasjoner slik at de kan lære fra de er små	Engasjere skoleklasser i skogplanting sånn som før i tiden Bevisstgjøring av viktigheten til skogen og planting etter hogst. Dette var vanlig og nyttig for både skogeiere og skoleklasser før
Bedre informasjon om søppelsortering Slutte å brenne farlig avfall Flere søppelbøtter ved turstier Gratis levering av sortert avfall Oppdra bøndene til å håndtere plast så den ikke kommer på avveie – pant på plast hos bønder Etablere en form for bonussystem ved lever av avfall korrekt	Bedre kollektivtransport Oppfordre til å kjøre kollektivt, oppfordre til bruk av tog istedenfor fly Gratis kollektivreiser Hyppigere buss avganger Kjøre mer minibuss o.l. der det er færre reisende Oppfordre til å redusere unødvendig bilkjøring

<p>Lengre åpningstider for å kunne levere søppel (lørdager) Redusere kostnader på ting som skal gjenvinnes</p>	<p>Bedre tilrettelegging for tog Oppfordre innbyggerne til å gå og sykle til jobb – gå/sykle til jobben kampanjer Oppfordre til digitale møter Legge treninger til SFO-tiden slik at man kan redusere behovet for kjøring Oppfordre til å kjøre sammen til jobb</p>
<p>Oppfordre til å handle lokalt</p>	<p>Billigere strøm Oppgradere kommunale bygg for å gjøre dem mer energivennlige Kommunen går foran og kjøper strøm med opprinnelsesgaranti</p>
<p>Ladestasjoner for el-biler Hurtiglådere for el-bil ved kommunens største arbeidsplass Kommunen går foran i bruk av el-biler</p>	<p>Fortsatt tilrettelegge for desentraliserte tilbud – slippe å pendle for å benytte fritidsaktiviteter</p>
<p>Utplassere flere dunker for innsamling av klær Lett tilgjengelige miljøstasjoner Det kan settes ut dunker for levering av glass/metall i nabolaget (slik som Arendal) Gode ordninger for resirkulering Opprette byttestasjoner for ting man ellers ville kaste Emballasjestasjoner utenfor butikkene Pant på glass</p>	<p>Folk må erkjenne at de må være mer miljøbevisste, ellers må kommunen straffe brudd på miljøloven strengere og uten diskusjon.</p>
<p>Kommunen bør ha en ansatt som tar imot og følger opp alle bekymringsmeldinger fra folk med en gang og at det ikke blir sendt fra saksbehandler til saksbehandler</p>	<p>Tilrettelegge for lokal matproduksjon Støtte private aktører som dyrker grønnsaker og frukt Støtte opp om lokale bønder som driver økologisk/miljøvennlig Økologisk andelsbruk</p>
<p>Kommunen går foran og kutter ut all plast i kommunale bygg Resirkuleringsstasjoner i alle kommunale bygg Bli en plastfri kommune</p>	<p>Handelsstanden/butikkene bytter fra plast til papir Bedre utvalg av vegetar/veganske matvarer</p>
<p>Kommunen kan gi tilskudd til innbyggere som bygger/renoverer hus mer miljøbevisst eller andre tilskuddsordninger innen miljøtiltak Tilskudd til gode enøktiltak Tilskudd til hjemmeladere Gi fradrag på skatt til folk som benytter solcellepaneler osv.</p>	<p>Kjøpe inn kommunesykler som innbyggerne kan disponere internt i kommunen</p>

Gjennomføre miljøkonkurranser for innbyggerne Informasjon/folkeopplysning Samarbeid med Handelshuset/ næringslivet og arbeidsplasser Holdningskampanjer i forhold til å la biler ikke gå på tomgang Bevisstgjøre innbyggerne om nødvendigheten av at verden må gå over til fornybar energi for at klimaet ikke skal endres og samtidig vise Kvinesdals bidrag	Tilrettelegging av nærområder Gratis markeds plass i Neset for de som selger ting som er bra for helsa – miljøvennlig Mindre salting av veier
Gatelys i boligområder bør få bevegelsessensorer Alle gamle gatelysarmaturer må skiftes til LED	Konkrete planer for klima og miljø blir kommunisert ut i kommunen
Redusere matavfall ved bruk av Bokashi, hvor man lager egen jord	Kunnskap om at diesebil ikke er et dårlig miljøalternativ på bygda Få bort gamle biler på veiene ved å tilby gode kampanjer på vrakordning eller innbytte av gammel bil mot kjøp av ny eller nyere bil
Støtte bedrifter som bruker og heier på digitale løsninger for kommunikasjon så det er mulig å jobbe i distriktet uten å måtte ha mange jobbreiser	

2.2.5 Hva Kvinesdal kommune kan gjøre for å bidra til å lette overgangen til det grønne skifte for næringslivet

Deltakerne ble avslutningsvis i undersøkelsen spurt om hva de mener Kvinesdal kommune kan bidra med for å lette overgangen til det grønne skifte for kommunens næringsliv. Svarene er listet opp i tabellen under.

Skattemessige fordeler Økonomiske virkemidler Støtte til bedrifter som vil tenke nytt og prøve ut mer miljøvennlige løsninger	Sponsing av leie av lokaler for grønne grunder bedrifter
Tilrettelegge for småkraftutbygging Kommunen bør være pådriver for at grunneiere med fallrettigheter satser på minikraftverk Si nei til vindmøller; ikke miljøvennlig pga transport, produksjon osv.	Få arbeidsledige ut i skogen til å delta på skogplanting
Flere ladestasjoner i kommunen	Fremsnakke bedrifter som tar miljøutfordringer på alvor

	Bidra til positivt omdømme av bedrifter som er flinke
Planlegge boligområder hvor transportbehovet reduseres/blir mindre Bedre arealplanlegging Bedre sykkelveier	Stimulere til enøktiltak Støtte overgang til mer miljøvennlig oppvarming Lavere gebyrer på byggesak ved opprusting av eldre bygg til bedre isolasjonsevne Tilstrekkelig tilgang på ren energi Støtte opp om bedrifter slik at det er mulig å få på plass større innkjøp på energisparende tiltak (priser og avtaler) Bruke fjernvarme fra Eramet Oppvarming av fotgjenger for å minske bruk av salt/sand
Kommunen og næringslivet drøfter i hvilket omfang alle kan bidra til at overgang til det grønne skifte lykkes Store lokale næringsbedrifter jobber allerede, men det kan bli bedre; samarbeid mellom disse og kommunen viktig, men også utover kommunegrensene Premiere kreative lokalbutikker for miljøtiltak Rådgivingstelefon for næringslivet Premiering for beste grønne tiltak i bedrift Tilskudd til bedrifter som ønsker å legge om til mer klimavennlig drift	Økonomisk støtte til grønne varer og tjenester Legge til rette for økologisk småbruk – redusere fraflytting fra disse samtidig som det bidrar til bærekraftig jordbruk lokalt Bidra til at bøndene får mer støtte til å dyrke korn og grønnsaker – kutte støtten til kjøttproduksjon og andre animalske produkter
Etablering av miljøriktig tangegang hos barn og unge via informasjon (opplæring) og konkurranser God informasjon – være en pådriver i informasjonsarbeidet – motivere Få frem de gode historiene (reklamere) Tilskuddsordninger Holdningskampanjer	Legge til rette for sortering av søppel i offentlig søppeldunker Dele ut gjenbruksposer som kan brukes ved handling Hjelp til god system for avfallshåndtering Pålegge næringslivet til å ha søppelsortering ikke bare restavfall Gjøre avfallssortering enklere og mer effektiv
Legge til rette for og støtte etablering og drift av industri som foredler fornybar energi, f.eks. hydrogen Legge til rette for og støtte utbygging av mer fornybar energi, helst i lokal regi. Det kan være både sol, vind, vannkraft og/eller bioenergi	Bevisst bruk av plast på kommunale institusjoner, barnehage og skole
Økt fokus på folkehelse og sunt kosthold	